

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 9 päivänä helmikuuta 2015

73/2015

Laki

kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 6 päivänä helmikuuta 2015

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kuljettajantutkintotoiminnasta annetun lain (535/1998) 17 §, sellaisena kuin se on laissa 1295/2009,
muutetaan 3, 3 a, 4, 5, 7 c, 7 d ja 14 §,
sellaisina kuin niistä ovat 3 § osaksi laeissa 27/2006, 1295/2009 ja 706/2011, 3 a § laeissa 27/2006 ja 1295/2009 sekä 7 c, 7 d ja 14 § laissa 706/2011, sekä
lisätään lakiin uusi 3 b §, 7 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 706/2011, uusi 2 momentti ja lakiin uusi 7 i § seuraavasti:

3 §

Kuljettajantutkintotoiminnan järjestämistä koskevat yleiset vaatimukset

Kuljettajantutkintotoiminnasta vastaa Liikenteen turvallisuusvirasto.

Kuljettajantutkintotoiminta on järjestettävä siten, että kuljettajantutkinto- ja ajolupakoe-palveluiden laatu ja yhdenmukaisuus, toiminnan kustannustehokkuus sekä liikenneturvallisuuden vaatimukset huomioon ottaen riittävä saatavuus turvataan eri puolilla maata.

Ajokokeen liikenneympäristön on oltava ajokokeen luokka huomioon ottaen riittävän monipuolinen kuljettajantutkinnon tavoitteiden saavuttamiseksi ja ajokokeen suorittajan valmiuksien arvioimiseksi. Kunkin kuljettajantutkinnon vastaanottajan toimialueella on kuitenkin oltava mahdollisuus kaikkien luokkien kuljettajantutkintojen samoin kuin vaarallisten aineiden ajolupakokeiden suorittamiseen. Toimialueella suoritettavien ajokokeiden määrrien on luokittain oltava riittävät tutkintotoiminnan yhdenmukaisuuden, laadun ja

kehittämisen turvaamiseksi. Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa ajokokeen suorituspaikkaa koskevia tarkempia määräyksiä.

3 a §

Kuljettajantutkintotehtävän hoitaminen palvelutehtävänä

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hoitaa kuljettajantutkintotoiminnan hankkimalla tarvittavia palveluja Suomessa toimivilta julkisilta tai yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Palvelun tuottajan on täytettävä kuljettajantutkinnon vastaanottajan vaatimukset. Tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä ei voida hoitaa alihankkijaa käyttäen. Tässä pykälässä tarkoitettut tehtävät on suoritettava Suomessa.

Palvelujen hankintaan sovelletaan julkisista hankinnoista annettua lakia (348/2007) alihankintaa koskevia säännöksiä lukuun ottamatta.

Liikenteen turvallisuusviraston on sovittava palvelun tuottajan kanssa palvelutehtävän laajuudesta ja sen hoitamiseen liittyvistä

vaatimuksista niin, että rekisterinpitäjän vastuut henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuudesta toteutuvat myös palvelun tuottajan toiminnassa ja että hyvän hallinnon vaatimukset muutenkin toteutuvat. Liikenteen turvallisuusviraston on valvottava palvelun tuottajan toimintaa.

Tässä pykälässä tarkoitettuja julkisia hallintotohtavia hoidettaessa noudatettavista hyvän hallinnon periaatteista säädetään viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), henkilötietolaissa (523/1999), sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003) ja saamen kielilaissa (1086/2003). Palvelun tuottajaan ja tämän palveluksessa olevaan sovelletaan näitä tehtäviä hoidettaessa rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

3 b §

Kuljettajantutkintotoimintaa koskeva sopimus

Kuljettajantutkintotoimintaa koskevassa sopimuksessa on 3 a §:n 3 momentissa säädetyn lisäksi sovittava:

1) alueesta, jolla kuljettajantutkinnon vastaanottaja hoitaa kuljettajantutkintotoimintaa;

2) toimialueella sijaitsevien toimipaikkojen vähimmäismäärästä, sijainnista ja palveluajoista;

3) kuljettajantutkintotoimintaan sisältyvistä kuljettajantutkinto-, ajolupakoe- ja muista palveluista sekä niiden asettamista vaatimuksista toimitiloille, tietoliikennetyksille, tietojärjestelmän tasolle ja tietoturvallisuudelle sekä laitteille, varusteille ja muuten toiminnalle;

4) kuljettajantutkintotoimintaan sisältyvien tehtävien asianmukaisen hoitamisen sekä kuljettajantutkinnon ajokokeita ja vaarallisten aineiden ajolupakokeita vastaanottavien henkilöiden riittävän ammattitaidon varmistamiseksi noudatettavasta menettelystä;

5) ajoneuvoliikennerekisterin käyttämisessä ja tietojen tallettamisessa noudatettava menettelystä sekä palvelun tuottajalta edellytettävän tietosuojan ja tietoturvan osoittamisesta;

6) tutkintotoimintaan liittyvien asiakirjojen säilyttämisestä ja arkistoinnista;

7) kuljettajantutkinto- ja ajolupakoemak-sun perimisessä ja tilittämisessä Liikenteen turvallisuusvirastolle noudatettavasta menettelystä;

8) korvauksesta, jonka Liikenteen turvallisuusvirasto suorittaa kuljettajantutkinnon vastaanottajalle ja sen suorittamistavasta;

9) sopimuskaudesta, toiminnan aloittamisesta ja sopimuksen päättymisestä kesken sopimuskauden;

10) vaatimuksista, joita valvonnan teho-kaan toteutumisen varmistaminen asettaa palveluntuottajalle ja seuraamuksista, jotka aiheutuvat havaituista puutteista ja laiminlyönneistä;

11) palvelun tuottajan velvollisuudesta ilmoittaa sellaisista muutoksista tehtävien hoitamissa, joilla voi olla olennaista vaikutusta tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen;

12) tehtävän asianmukaisen hoitamisen kannalta tarpeellisista seikoista ottaen huomioon viranomaisia velvoittavat tietoturvalli-suutta koskevat säännökset.

4 §

Kuljettajantutkinnon vastaanottajalle asetetut vaatimukset

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan on ol-tava luotettava, asiantunteva, riippumaton ja vakavarainen.

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan on osoitettava, että hänellä on toiminnan laajuu-teen nähden riittävä henkilökunta ja muut voimavarat toiminnan asianmukaiseen hoita-miseen. Kuljettajantutkinnon vastaanottajalla on oltava toiminnan laajuus huomioon ottaen tarvittava henkilökunta sekä muut toiminnan asianmukaisen hoitamisen edellyttämät tekni-set, taloudelliset ja toiminnalliset valmiudet ja valmiudet huolehtia tehtävän edellyttä-mästä tietoturvalisuudesta ja tietosuojasta.

Kuljettajantutkinnon vastaanottajalla tulee olla palveluksessaan kuljettajantutkintoi-minnasta vastaava henkilö, jolla on riittävä asiantuntemus ja perehtyneisyys kuljettajan-tutkintotoimintaan.

5 §

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan luotettavuuden arviointi

Kuljettajantutkinnon vastaanottajaa ei voida pitää 4 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla luotettavana, jos kuljettajantutkinnon vastaanottaja, tai yhtiömuodossa toimivan kuljettajantutkinnon vastaanottajan hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen tai varajäsen, toimitusjohtaja, vastuunalainen yhtiömies tai avoimessa yhtiössä yhtiömies, taikka muussa määräävässä asemassa oleva henkilö on toiminnallaan osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton harjoittamaan kuljettajantutkintotoimintaa. Kuljettajantutkinnon vastaanottajaa ei ainakaan voida pitää luotettavana, jos edellä mainittu henkilö on lainvoiman saaneella tuomiolla tuomittu viiden viimeisen vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen vakavasta työsuhdetta, elinkeinon harjoittamista, kirjanpitoa, velkasuhdetta, liikenteen harjoittamista, kuljettajantutkintotoimintaa, ajoneuvojen rekisteröintiä tai katsastusta koskevista taikka muita liikenneturvallisuutta koskevien säännösten tai määräysten rikkomisesta ja teon on katsottava osoittavan henkilön olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan kuljettajantutkintotoimintaa.

Palvelun tuottaja vastaa siitä, että palveluksessa olevilla on tieto kuljettajantutkintotoimintaa harjoitettaessa hoidettaviin tehtäviin liittyvistä vaatimuksista ja vastuista ja kyky toimia sen mukaisesti sekä siitä, että he ovat siten luotettavia kuin tässä tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen vaaditaan. Kokeiden vastaanottajien luotettavuudesta säädetään lisäksi 7 a §:ssä.

Viranomaisen oikeudesta saada rikosrekisteritietoja luotettavuuden arvioimiseksi säädetään rikosrekisterilaissa (770/1993).

7 a §

Kokeiden vastaanottajien luotettavuus

Viranomaisen oikeudesta saada rikosrekisteritietoja luotettavuuden arvioimiseksi säädetään rikosrekisterilaissa.

7 c §

Ajokokeiden vastaanottajan ammattitaito

Kuljettajantutkinnon ajokokeiden ja suullisten teoriakokeiden vastaanottajan ammattitaito edellyttää, että hänellä on tehtävässä tarvittavat ajamiseen ja sen arviointiin, käytössä oleviin opetussuunnitelmiin, omaan ajotaitoon, asiakaspalveluun, taloudelliseen, ympäristöystävälliseen ja muuten vastuulliseen ajamiseen sekä ajoneuvotekniikkaan ja -fysiikkaan liittyvät tiedot, taidot ja osaaminen.

B-, C1- ja C-luokan sekä AM-luokan kevyiden nelipyörien ajokokeiden vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on, että:

- 1) hän on täyttänyt 23 vuotta;
- 2) hänellä on kuljettajantutkinnon ajokokeen vastaanottajan peruskoulutus;
- 3) hänellä on liikenneopettajalupa, joka on ollut voimassa vähintään kaksi vuotta;
- 4) hän on osallistunut jatkokoulutukseen ja laadunvarmistukseen siten kuin tässä laissa säädetään.

B-luokan ja AM-luokan kevyen nelipyörän ajokokeen vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on lisäksi, että hänellä on B-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta.

C1- ja C-luokan ajokokeen vastaanottajan vähimmäisvaatimuksena on lisäksi, että hänellä on C-luokan ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta.

B-luokan ajokokeen vastaanottaja saa ottaa vastaan myös T-luokan ajokokeen. LT-luokan käsittelykokeen vastaanottajalla on oltava C1- ja C-luokan ajokokeen vastaanottajan kelpoisuus.

AM-luokan mopon ja muiden kuin 2—5 momentissa mainittujen luokkien ajokokeiden ja käsittelykokeiden vastaanottajan vaatimuksena on 2 momentissa säädetyn lisäksi, että:

- 1) hänellä on vähintään kolmen vuoden kokemus B-, C1- tai C-luokan ajokokeiden vastaanottajana;

2) hän on saanut erikoistumiskoulutuksen, joka:

- a) A1-, A2- ja A-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava jossain näistä luokista;

b) AM-luokan mopon käsittelykokeiden vastaanottamiseksi on saatava mopon käsittelykokeen vastaanottamista varten tai jossain a alakohdassa mainituista luokista;

c) D- ja D1-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava toisessa näistä luokista;

d) BE-, C1E-, CE-, D1E- ja DE-luokan ajokokeiden vastaanottamiseksi on saatava jossain näistä luokista;

3) hänellä on ajokortti, joka oikeuttaa kuljettamaan vastaanotettavan ajokokeen luokkaan kuuluvaa ajoneuvoa; 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua kokeen osalta edellytetään AM-luokan mopon tai moottoripyörän kuljettamiseen oikeuttavaa ajokorttia.

Edellä 6 momentin 1 kohdassa tarkoitettua kolmen vuoden kokemuksesta voidaan poiketa, jos ajokokeen vastaanottajalla on vähintään viiden vuoden kokemus vastaanotettavan tutkinnon luokkaan kuuluvan ajoneuvon kuljettamisesta tai Liikenteen turvallisuusvirasto arvioi hänen valmiutensa tässä luokassa kyseisen luokan ajokortin suorittamisen lisäksi hankitusta ammatillisesta pätevyydestä, muusta koulutuksesta tai kokemuksesta johtuen riittäväksi.

7 d §

Ajokokeen vastaanottajan peruskoulutus

Ajokokeen vastaanottajan 7 c §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna peruskoulutuksena on liikenneopettajan erikoisammattitutkinto ja sen ajokokeen vastaanottajana toimimista koskevan tutkinnon osan suorittaminen. Tutkinnon osan on täytettävä ajokortteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/126/EY liitteen IV 3.1.1, 3.2.1 ja 3.2.2 kohdan vaatimukset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua koulutusvaatimuksen täyttää myös hakija, jolla on ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1093/2007) tarkoitettu päätös muussa EU- tai ETA-valtiossa saavutettua muodollista pätevyyttä osoittavien asiakirjojen tuottamasta kelpoisuudesta. Päätöksen tekee Liikenteen turvallisuusvirasto, joka arvioi myös kelpoisuuden vastaavuuden siltä osin kuin on kysymys 7 c §:n 6 momentin 2 kohdassa tarkoitettua erikoistumiskoulutusta koskevan vaatimuksen täyttämistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna peruskoulutuksena voidaan pitää myös muuta soveltuva Liikenteen turvallisuusviraston hyväksymää koulutusta ja tutkintoa, jos kuljettajantutkintotoiminnan järjestäminen poikkeuksellisesti työvoiman saatavuuden takia tai muusta vastaavasta syystä sitä edellyttää.

Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy 7 c §:n 6 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen erikoistumiskoulutusten koulutusohjelmat.

7 i §

Harjoittelu kuljettajantutkintotoimintaa hoitavassa yrityksessä

Edellä 7 d §:n 1 momentissa tarkoitettua liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon tutkinnon osaa opiskeleva voi harjoitella kuljettajantutkintotoimintaa hoitavassa yrityksessä, jos hänellä on ajokorttilaissa tarkoitettu opetusharjoittelulupa. Opetusharjoittelulupa ja sen myöntämiseen sovelletaan ajokorttilakia, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Harjoittelun edellytyksenä on, että harjoittelija on suorittanut erikoisammattitutkinnon pakolliset tutkinnon osat ja aloittanut ajokokeen vastaanottajana toimimista koskevan tutkinnon osan suorittamiseen valmistavan koulutuksen tai hänet on ilman sitä ohjattu tämän tutkinnon osan tutkintotilaisuuteen. Lisäksi edellytyksenä on, että harjoittelijalla on ajokokeessa käytettävän ajoneuvon luokkaa vastaava ajo-oikeus, joka on ollut hänellä vähintään kolme vuotta.

Jos 1 momentissa tarkoitettua tutkinnon osaa suorittavalla on liikenneopettajalupa, hänen on täytettävä 2 momentin vaatimukset valmistavan koulutuksen aloittamisesta tai tutkintotilaisuuteen ohjaamisesta ilman sitä ja ajo-oikeudesta.

Ajokokeita vastaanotettaessa mukana on oltava tässä laissa säädetyt ajokokeen vastaanottajan vaatimukset täyttävä henkilö, joka päättää kokeen hyväksymisestä ja vastaa muutenkin siitä, että kokeen vastaanottaminen tapahtuu säännösten mukaisesti.

14 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan teke-

mään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenteen turvallisuusvirastolta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Liikenteen turvallisuusviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ajokokeen vastaanottajan kelpoisuustodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2016.

Tämän lain 7 c, 7 d ja 7 i § tulevat kuitenkin voimaan 15 päivänä maaliskuuta 2015.

Tässä laissa tarkoitettuna liikenneopettajalupana hyväksytään myös ennen tämän lain voimaantuloa suoritettuna liikenneopettajantutkinnon perusteella saatu liikenneopettajalupa.

Se, joka on ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (631/1998) nojalla vuonna 2010 annettujen liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon perusteiden mukaisesti suorittanut ajokokeen vastaanottajan peruskoulutusta koskevan tutkinnon osan, saa 7 c §:n 2 momentista ja 6 momentin 2 kohdan b alakohdassa säädetystä poiketen kelpoisuuden B-luokan lisäksi myös AM-luokan mopon käsittelykokeen ja kevyen nelipyörän ajokokeen vastaanottamiseen.

Helsingissä 6 päivänä helmikuuta 2015

Tasavallan Presidentti
SAULI NIINISTÖ

Liikenne- ja kuntaministeri *Paula Risikko*

